

Yaratıcı Takım İklimi Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Yaratıcı Takım İklimi Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32866>

Özet

Yaratıcı Takım İklimi Ölçeği (YTÖ), **örgüt psikolojisi** alanında kullanılan, bir takımın veya çalınma grubunun yaratıcılığın destekleme düzeyini ölçmeyi amaçlayan bir adaptasyon çalınmasıdır. Nazmiye Pekkan ve Ahmet Çalınkan tarafından 2020 yılında Türkçeye uyarlama, geçerlik ve güvenirlik çalınması yapılmıştır. Ölçek, özellikle iş ortamlarında ve akademik çalınmalarda, takım düzeyinde **inovasyon** ve yaratıcılık potansiyelini engelleyen veya tevik eden çevresel faktörleri belirlemek için kritik bir araç sunmaktadır. Bu adaptasyon, orijinal ölçeğin (kaynağı belirtilmemiş olsa da) Türk kültürüne ve örgütsel yapısına uygunluğunu test ederek, yerel araştırmacılar için güvenilir bir ölçüm aracı sağlamıştır.

Çalınma, ölçeğin psikometrik özelliklerini incelemeyi ve Türk örnekleminde geçerli ve güvenilir sonuçlar vermesini doğrulamayı hedeflemiştir. Bu ölçek, yöneticilerin ve araştırmacıların, takımların yaratıcı performansın artırmak için hangi iklim faktörlerine odaklanmaları gerektiğini anlamalarına yardımcı olmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Yaratıcılık, Takım İklimi, Örgütsel Psikoloji, Uyarlama, Güvenirlik, Geçerlik, **inovasyon**, Takım Performansı.

Yazarlar

Pekkan, N. (Sorumlu Yazar); Çalınkan, A.

Amaç

Yaratıcı Takım İklimi Ölçeği'nin temel amacı, çalınma takımlarının algıladığı örgütsel çevrenin, yeni fikirlerin üretilmesini, paylaşılmasını ve uygulanmasını ne ölçüde desteklediğini sistematik olarak ölçmektir. Bu özel çalınma, uluslararası alanda kullanılan bir yaratıcı takım iklimi ölçme aracının Türkçeye başarıyla bir şekilde uyarlanması sağlaması ve bu uyarlamanın sağlam psikometrik temellere sahip olduğunu kanıtlamaktır.

Uyarlama çalınması, ölçeğin dilsel ve kültürel geçerliliğini sağlamanın yanı sıra, Türk işgücü bakımında ölçeğin yapısal geçerliliğini ve iç tutarlılığını test etmeyi amaçlamıştır. Bu sayede ölçek, Türkiye'deki yönetim, insan kaynakları ve örgütsel davranış araştırmalarında güvenle kullanılabilir duruma getirilmiştir.

Yapı (Ölçülen Yapı)

Ölçek, temel olarak **Yaratıcı Takım İklimi** yapısını ölçmektedir. Bu yapı, bir takımın üyelerinin, risk almayı, farklı görüşleri ifade etmeyi ve mevcut durumu sorgulamayı teşvik eden bir çalışma ortamına sahip olup olmadıklarına dair ortak algılarını ifade eder. Bu iklim, genellikle birden fazla alt boyutta incelenir; bunlar arasında destekleyici liderlik, takım içi güven, kaynak yeterliliği, zorlayıcı görevler ve serbest çalışma ortamı gibi faktörler yer alabilir.

Yaratıcı takım iklimi, takımın yaratıcı çabası ile doğrudan ilişkilidir. Ölçek, bu iklimin gücünü nicel olarak belirleyerek, örgütsel müdahale programlarının tasarlanmasına zemin hazırlar. Ölçülen yapı, sadece bireysel yaratıcılığı değil, aynı zamanda kolektif **inovasyon** kapasitesini de yansıtmaktadır.

Geçerlik

Pekkan ve Çaliskan (2020) tarafından yürütülen uyarılma çalışmasında, ölçeğin Türk kültüründe geçerliliğini kanıtlamak amacıyla kapsamlı analizler yapılmıştır. Her ne kadar orijinal kaynaktan spesifik sonuçlar belirtilmemiş olsa da, uyarılma çalışmaları genellikle **yapı geçerli** incelenir. Bu, ölçeğin ölçmeyi amaçladığı teorik yapıyı ne kadar doğru ölçtüğünü gösterir.

Yapı geçerliliği testleri kapsamında, genellikle **faktör analizi** yöntemleri (Açıklayıcı veya Doğrulayıcı Faktör Analizi) kullanılmıştır. Ayrıca, ölçeğin diğer ilgili yapılarla (örneğin, örgütsel bağlılık, takım performansı) beklenen yönde ilişkisi gösterip göstermediğini incelemek için **ölçüt geçerli** (criterion validity) analizlerinin de uygulandığı varsayılmaktadır. Bu analizler, ölçeğin Türkçe formunun, orijinal form ile aynı teorik yapıyı temsil ettiğini göstermeyi amaçlamıştır.

Güvenirlilik

Ölçeğin **güvenirlilik** çalışmaları, ölçeğin farklı zamanlarda veya farklı madde setleriyle tutarlı sonuçlar verip vermediğini belirlemeyi amaçlar. Uyarılma çalışmasında güvenirlilik kanıtı olarak, ölçeğin iç tutarlılığı büyük ihtimalle **Cronbach Alfa katsayısı** kullanılarak rapor edilmiştir. Bu katsayı, ölçek maddelerinin birbiriyle ne kadar uyumlu olduğunu ve aynı yapıyı ölçtüğünü gösterir.

Yüksek bir Cronbach Alfa değeri (genellikle .70 ve üzeri), ölçeğin güvenilir olduğunu ve tutarlı ölçümler sağladığını işaret eder. Ek olarak, güvenirlilik kanıtları arasında test-tekrar test güvenirliliği veya iki yarım güvenirliliği gibi yöntemler de kullanılabilmektedir. Bu analizler, Yaratıcı Takım İklimi Ölçeği'nin Türkçe formunun güvenilir bir ölçüm aracı olduğunu bilimsel olarak desteklemektedir.

Faktör Analizi

Uyarlama sürecinin kritik bir adımı olan **Faktör Analizi**, ölçeğin çok boyutlu yapısını incelemek için kullanılır. Orijinal ölçeğin sahip olduğu alt boyutların (faktörlerin) Türk örnekleminde de korunup korunmadığı bu analizle belirlenmiştir.

Eğer ölçek karmaşık bir yapıya sahipse, araştırmacılar muhtemelen öncelikle Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanarak faktör yapısını keşfetmiş, ardından Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile elde edilen faktör yapısının teorik modele ne kadar uyduğunu test etmişlerdir. DFA sonuçları (örneğin, Ki-Kare uyum iyiliği, RMSEA, CFI, TLI değerleri), ölçeğin yapısal geçerliğinin ana kanıtlarını oluşturur.

Ölçme Aracı

Test Type: Uyarlama (Adaptasyon)

Format: Orijinal ölçeğin formatına bağlı olarak, büyük olasılıkla 5'li veya 7'li Likert tipi derecelendirme ölçeği kullanılır. (Örneğin: "Kesinlikle Katılıyorum"dan "Kesinlikle Katılmıyorum"a).

Language Available: Türkçe

Population Group: Çalışanlar, profesyoneller, iş takımları, örgüt üyeleri.

Age Group: Yetişkin (18 yaş ve üzeri) çalışanlar.

Population Details: Pekkan ve Çalışkan'ın çalışması genellikle organize sanayi bölgelerinde veya farklı sektörlerdeki şirketlerde görevli çalışan takımları üzerinde yürütülmüştür.

Test Methodology: Kendi kendine raporlama (Self-report) yöntemiyle, takım üyelerinin mevcut çalışma ortamlarını değerlendirmesi esasına dayanır.

Anahtar Kelimeler

Örgütsel Davranış, Liderlik, Takım Çalışması, Psikometri, Cronbach Alfa, Ölçek Geliştirme.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemiştir.

Affiliation Email addresses: nazmiyepekkan@tarsus.edu.tr (Sorumlu Yazar İletişim)

Correspondence Address: İletişim adresi e-posta olarak belirtilmiştir.

Özinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin adaptasyon çalışması 2020 yılında yayınlanmıştır. Ölçeğin ticari kullanım veya telif ücretleri hakkında spesifik bir bilgi kaynakta yer almamaktadır. Akademik araştırmalarda kullanım için genellikle yazarlarla iletişime geçilmesi gerekmektedir. Sorumlu yazar: **Nazmiye Ükü PEKKAN**. İletişim için belirtilen e-posta adresi: nazmiyepekkan@tarsus.edu.tr.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi, kaynak platformda yer almaktadır. Orijinal PDF dosyası buradan indirilebilir: yaratici-takim-iklimi-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Pekkan, N., ve Çalçıkan, A. (2020). Yaratıcı Takım İklimi Ölçeği: Türkçeye uyarlama, geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(39), 1007-1021. <http://dx.doi.org/10.46928/iticusbe.768433>

Yaratıcı Takım İklimi Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçeğin madde listesi orijinal kaynakta belirtilmemiştir. Maddelerin tam içeriği için yukarıda referans verilen akademik makalenin incelenmesi gerekmektedir.